

REDACTIA
ARAD, STR. AULICH (ADAM)

ABONAMENTUL
Pentru Austro-Ungaria:
pe 1 an fl. 10; pe 1/2
an fl. 5; pe 1/4 de an
fl. 2-50; pe 1 luna fl. 1.

N-rii de Duminecă pe
an fl. 2.—

Pentru România și străinătate:
pe an 40 franci.

Manuscripte nu se înajotacă.

ADMINISTRAȚIA
ARAD, STR. AULICH (ADAM)

INSERTIUNILE:

ae i și garmond: prima-dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare publi-
cațiune.

Atât abonamentele cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte.

Scrisori nefrancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Până la extrem!

Adunarea națională din Arad prin rezoluțiunile sale cunoscute a invitat pe conducătorii politici ai națiunilor nemaghiare aliate la continuarea mai intensivă a activității pentru realizarea programului comun politic, stabilit la 1895 în primul congres al naționalităților: română, sârbă și slovacă. Invitarea a și avut efectul dorit.

Luni în 10 Ianuarie c., s'a întrunit în Budapesta Comitetul executiv al naționalităților, dela care publicaram în numărul nostru de ieri două acte foarte importante în mișcarea naționalităților nemaghiare din patrie: Protestul naționalităților în contra politicii de maghiarizare și convocarea Congresului naționalităților pe luna lui Maiu a. c.

Lupta legală și constituțională pentru revindicarea drepturilor naționale de liberă dezvoltare este admisă după dreptul divin și uman d'opotrivă. Și nu vom desarma până vom duce la îndeplinire lupta noastră dreaptă, căci, susținându-ne de o expresiune alui Goethe, nu credem că Dumnezeu nu mai pentru aceea a lăsat grăul să crească ca să aibă ce măcina moara Ungurilor.

Popoarele care alcătuiesc statul au toate deopotrivă dreptul la viața de stat liberă. Acest drept l'au reclamat totdeauna naționalitățile nemaghiare, și reclamă și acum ridicând protest solemn în fața Europei contra usurpărilor și confiscării lui de către deținătorii puterii statului.

Dacă însăși legislațiunea țării a trebuit să constateze în legea din 1868 art. 44. existența faptică a mai multor naționalități în Ungaria, apoi trebuie ca să recunoască și individualitatea lor, prin urmare și libertatea de a-se manifesta în stat ca atare.

Statul nu va putea ignora în punctul acesta gravaminele și postulatele juste ale naționalităților fără a-și submina însuși temelia existenței sale. Protestul naționalităților nu este numai un avertisment la adresa Maghiarilor, dar și o nouă probă despre existența naționalităților și hotărîrea lor nestrămutată de a lupta până la extrem pentru asigurarea dreptului de liberă dezvoltare pe toate terenele vieții publice.

Chestiunea naționalităților a devenit o chestiune de viață pentru stat. Ori cât de supărăcioasă este aceasta pentru Maghiari, ei nu se vor putea da în lături, fără a-i da soluțiunea cuvenită, dacă voiesc consolidarea și întărirea patriei.

Nervositatea și injurăturile cu care presa maghiară întâmpină protestul naționalităților dovedesc păcătoșia Ungurilor în chestia națională, căci dacă ei ar voi să stabilească raporturi amicale și de bună înțelegere cu naționalitățile, nu le-ar injura și condamna atunci, când ele își descoper gravaminele și dorințele lor îndreptățite.

Maghiarii nu pot cu întreg aparatul statului ca să desmintească adevărurile cuprinse în protestul naționalităților. Pot să tăgăduiască, însă nu pot ascunde faptul că de treizeci de ani de oblauire ungurească ei mereu și sistematic lucrează pentru desființarea naționalităților și contopirea lor cu rasa maghiară.

Și dacă nu au dus până acum în deplinire opera lor destructivă, meritul nu este al lor, ci al spiritului de coeziune și de conservare al naționalităților.

Acest spirit ne va susține și întări și de aici înainte în lupta națională, și nu ne vom da îndărăt dela nici o jertfă, până când egala îndreptățire a naționalităților nu va lua putere și stăpânire în țeara aceasta! Căci: *Regnum unius linguae imbecile et fragile est.* „zis Sf. Stefan întâiul rege ungar, constatând neputința Ungurilor de a alcătui și susține singuri statul.

Declarațiile podestei orașului Fiume. Corespondentul din Fiume al ziarului „Magyar Hirlap“ intervievând pe nou alesul podesta al orașului Fiume, că ce vor face dacă guvernorul va disolva reprezentanța? Dr. Mayländer a dat următorul răspuns:

Nu facem nimic, așteptăm. La timpul seu am spus și baronului Bánffy, că noi nu mobilisăm. Cu totul am optezci de poliști, chiar și pe aceia îi cedez. N'am trebuință de ei, căci noi nu facem agitație naționalistă, ci opunem guvernului, care a neglijat pe primar și reprezentanța orașului atunci, când era vorba de afacerile mai importante ale orașului. Credința mea este aceasta: Guvernele și guvernorii sunt trecători, dar municipiul e stabil. Dárday a stricat totul, guvernul poate să se năpustească asupra noastră, dar iubirea noastră și credința, cu care ne alipim către orașul Fiume, nu va putea fi clătinată de nimic și de nimeni.

Din Dieta provincială a Boemiei. Neînțelegerile dintre Nemți și Cehi care pe un moment se credeau potolite, ies din nou la iveală. Toate silințele lui Gausch sunt zădărnice prin nouele provocări ale clubului german naționalist și în special în urma agitațiunilor lui Wolff și a soților sei. În ședința pe Joi a dietei Iro a și prezis că Nemții cu greu vor mai lua parte la ședințe, dacă nu se revocă ordinul de limbă, ear' când s'a luat în dezbateră propunerea contelui Bouquoi, s'a provocat un adevărat scandal. Bouquoi fiind bolnav

motivarea propunerii a luat-o asuprași prințul Lobkowitz, care a început să vorbească în limba cehă. Nemții au început să facă gălăgie, pretinzând ca să vorbească nemțește. Când el a continuat nemțește, atunci Cehii au pretins să vorbească în limba Cehă. Lucru firesc că în astfel de condițiuni scandalul a fost inevitabil.

Politica lui Apponyi.

Am arătat, într'un articol recent, desastrul la care a ajuns politica kossuthistă atât între Români cât și între Unguri.

Cum însă într'un stat schimbări mari politice nu pot să producă numai singuratiche partide, vom cerceta dacă schimbare s'a produs numai în tabăra kossuthiștilor, ori e de înregistrat o abatere și în stinul celorlalte partide?!

Vom examina de astădată cele întemplate în partidul contelui Apponyi,

Întocmai ca partidul kossuthist, așa și cel apponyist în actuala Dieta a intrat zdrobit. Insuși Apponyi s'a ales numai cu mare greutate, la limită, într'un cerc electoral care înainte părea invincibil pentru alții.

Ear' în actuala legislațiune s'a distins nu prin intransigență, ci printr'o accentuare tot mai tare a politicii de apropiere către Viena.

Atitudinea aceasta alui Apponyi și-a ajuns culmea de expresiune în discursul ce l'a rostit cu privire la încheierea provisoratului.

Ungurii, cari vreme îndelungată fuseseră obișnuiți să-l vadă pe Apponyi combătând alătura cu kossuthiștii, au rămas de acum încremeniți când Apponyi s'a declarat contra luptei kossuthiștilor și a spriginit cu talentu-i recunoscut proiectele guvernului... „Discurs ministerial!“ — a exclamat unii, ear' alții: „apostasie“...

Ni era însă nici una, nici alta. În minister n'are să între Apponyi alături cu Bánffy. Nici se poate zice că și-a tradat neamul. Ci cuminte, cum este, Apponyi a văzut că întinzând înainte coarda națională, intonată atât de mult dela refacerea partidului seu, ar indispune Coroana; ear' înteesul cel mare al Ungurilor este după-cum a mărturisit-o în Dietă, să se bine cu Viena, să umble în voile M. Sale Monarchului, să nu creeze greutăți, cari în afară ar face rea impresie; cu un cuvânt: să nu facă politica de sentimente, urmărind visuri îndrăznețe, cari îi pun pe Unguri în nepotrivire cu restul împărăției.

Declarațiunea aceasta a făcut-o Apponyi după-ee kossuthiștii anunța-

seseră deja, că vor porni un obstructionism inversunat pentru a zădărnici ori-ce învoială cu Viena.

Insemnătatea politică a acestei schimbări în atitudinea lui Apponyi este cu atât mai mare, cu cât se știe: dacă ar fi vrut, ar fi putut să creeze guvernului cele mai mari greutăți. Legând tovarăște de arme, cum de atâtea ori s'a întâmplat în trecut, contele Apponyi și kossuthiștii ar fi putut să-l țină în loc pe Bánffy până la vară și să-l silească a dimisiona... „Pun însă — a zis Apponyi — mai presus de toate interesul țării, care cere să nu creăm greutăți Coroanei“...

Și dezvoltând această credință a sa, Apponyi a osândit ori-ce politică de strimtorare, deși în trecut nu odată se făcuse instrumentul acestei politici.

O parte dintre kossuthiști au înțeles și ei argumentările lui Apponyi. De aceea îl și văzurăm pe Kossuth Ferencz stând la tocmală cu Bánffy, ear cel care a cedat, nu primul ministru a fost. Altă parte însă, cea care se inspiră de articolele violente ale lui Barthá și de fulgerele intransigentului Ugron, n'a voit să primească nimic din adevărurile lui Apponyi. Eată-l deci pe Ugron dându-și cu capul de pereți, mărturisindu-și absoluta incapacitate d'a mai putea face politică „sănătoasă“ — adică independentistă — cu „poporul maghiar atât de prost și demoralizat“.

Ce concluzie putem trage din constatările asupra schimbării în atitudinea contelui Apponyi?

Concluzia logică și firească eată-o: Ungurii slăbesc în credințele lor kossuthiste. Zădărnice însuși Jókai a zis, că toți Ungurii sunt kossuthiști, dar' că unii sunt mai deghisați: când a venit vremea să aplice teoriile lor kossuthiste — căci de 30 ani nu au avut pilej mai bine-venit ca cel d'acum — au dat îndărăt, n'au îndrăznit să se rupă de Austria nici chiar economiceste, ci au accentuat necesitatea de a se lua bine cu cercurile vieneze și a merge mână în mână cu Viena în toate afacerile.

Nu strimtorând deci Viena, cum au făcut în trecut ei luându-se bine cu Impăratul, eată cum speră Ungurii să folosească d'aci încolo neamului lor.

Poporul odinioară eminentemente revoluționar, rupe cu tradiția și cerează a câștiga prin mijloace aplicabile pe cale pacinică, sevrișind acte de supunere către Coroană. N'a vroit să facă nici măcar o revoluție fără versare de sânge, cum ar fi fost dacă — conform legii — se declara dela 1 Ianuarie 1898 înocăci independent de Austria în chestiile economico-financiare, ori cel puțin să accentueze

Bibliografie.

„Familia“.

Abonament pe 1898.

Deschidem abonament nou la Familia pe anul viitor, cu condițiile însemnate în fruntea foii și anume: pe un an 8 fl., pe 1/2 de an cu 4 fl., pe 3 luni 2 fl., pentru România pe an 20 lei.

Foia noastră va eși și în anul viitor regulat, în fiecare duminică, pe 12 pagini tipărite des.

Va cuprinde nuvele, schițe, piese teatrale suveniri de călătorie, poezii, articoli de știință și de petrecere, informațiuni din lumea literară artistică română și despre mișcările vieții sociale dela noi.

Vom stăruii să putem da cât de multe portrete și ilustrațiuni reușite, atărând numărul și înmulțirea lor dela sprijinul ce vom obține.

Ne rugăm cu insistență ca abonamentele să se facă plătinindu-se regulat înainte, căci neplătite astfel, ni se încurcă socotelile și ni se fac greutăți. Cu asemenea creditări am pierdut mii de florenii; de aceea începând din anul viitor, numai aceloră le vom trimite foaia, cari ne-au răspuns abonamentul Este mai ușor ca cineva să plătească câte 8—4—2 fl., decât să anticipăm noi pentru atâta sute de floreni în tipografie, unde avem termine fixe de plătire.

Iar aceia cari nici pe anul curent n'au răspuns însă costul de abonament, poftescăși așa face datoria până la sfârșitul anului, căci atunci se va sista espedierea pentru toți.

Numere de probă trimitem cu plăcere, dar apoi nu expedim foaia decât numai aceloră cari ni-o cer.

Premii pentru abonamenți.

Abonenții „Familiei“, cari vor răspunde abonamentul pe un an, vor primi aproape în cinste, pe un preț bagatel de 10 cr., următoarele tablouri și cărți:

Inaugurarea mănăstirii Curtea-de-Arges; Portretul reginei României, în costum național.

Istoria lui Mihai Viteazul, de N. Băcescu; Lira mea, poezii de Iosif Vulcan.

De la sate, novele de același.

Cichindeal, discurs de recepțiune la Academia Română, de Iosif Vulcan.

Stefan Vodă cel tiner, tragedie istorică în 5 acte, premiată, de direcțiunea Teatrului Național din București, de Iosif Vulcan.

Iar cei ce se vor abona pe 1/2 de an, vor primi, asemenea pentru 1 fl. 10 cr., următoarele:

Inaugurarea mănăstirii Curtea-de-Arges;

Lira mea;

Dela sate și

Stefan vodă cel tiner.

De ambele premii însă vor beneficia numai aceia, cari vor trimite abonamentul până 1 Februarie st. n. 1898, adaugând și costul de câte 1 fl. 10 cr.

Altora nu se vor trimite, nici nu vor avea drept să le reclame, plătinindu-le mai târziu.

Cei ce colectează 5 abonații noi pe anul întreg, primesc un exemplar din foaie gratuit, dimpreună cu toate premiile acordate abonaților pe același timp; după 5 abonații noi pe 1/2 de an, primesc gratuit foaia și premiile potrivite; iar după 5 abonații de 1/4 de an, primesc gratuit foaia pe același timp.

Oradea-mare 19/31 Decembre 1897.

Redacția și administrația „Familiei“.

„Gramatica Română“ pentru învățământul secundar de Ioan Petran, profesor. Partea II. Sintaxa. Arad. Editura autorului. Prețul 60 cr. Se poate căpăta și la administrația „Tribuna Poporului“.

„Abecedar Ilustrat“ compus pe baza principiilor pedagogice moderne de învățătorii: Iosif Moldovan, Nic. Ștefu, Iuliu Groșoreun, Nic. Boscaiu și Petru Vancu. Prețul unui exemplar 20 cr. A se cere la administrațiunea „Trib. Pop“.

„Liturgia Sfintului Ioan Crisostom“ culeasă, aleasă și întocmită pe baza melodiilor vechi bisericesti, pentru corul școlarilor pe două voci — sopran și alt — de Nicolae Ștefu, învățător în Arad. Prețul unui exemplar 2 coroane. Se poate comanda dela autorul și administrațiunea foii noastre.

Comaște din provincie se efeptuesc prompt
Asortiment bogat în obiecte pentru cadouri de Crăciun și Anul-nou!
HAJEK ANTAL
Strada Porraj-ARAD. Carte de sticlărie.
de sticlărie, porțelan și vase de pentru casa
OGLINZI, TABLOURI ȘI RAME PENTRU ICONI
LAMPE DE MASA ȘI DE AGĂȚAT, DITMAR
garnituri pentru hoteluri, birturi și cafețele
BUTELII PENTRU VIN, BEHE ȘI COGNAC
Tot aici se primește și un învățacel

Valabil dela 1 Octomvrie 1897.

MERSUL TRENURILOR

Valabil dela 1 Octomvrie 1897.

Table with train routes: Arad-Budapesta, Arad-Tefuș, Tefuș-Arad, Arad-Ciaba-Oradea-mare, Arad-Timișoara, Timișoara-Arad, Arad-Seghedin, Seghedin-Arad.

Table with train routes: Arad-Ciaba-Oradea-mare, Oradea-mare-Ciaba-Arad, Arad-Timișoara, Timișoara-Arad, Arad-Seghedin, Seghedin-Arad.

Table with train routes: Seghedin-Arad, Arad-Brad, Brad-Arad, Arad-Boroș-Șeșeș-Moneasa, Moneasa-Boroș-Șeșeș, Boroș-Șeșeș-Moneasa, Moneasa-Boroș-Șeșeș, Boroș-Șeșeș-Moneasa.

Table with train routes: Ternoava-Cheriu, St. Ana-Chitighaz, Chitighaz-St. Ana, Boroș-Șeșeș-Moneasa, Moneasa-Boroș-Șeșeș, Boroș-Șeșeș-Moneasa.